

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר: (קל"מ ב' סז)

טוב להגיד ולשיר **נְחֵם נַחֲמֵךְ נַחֲמֵךְ מֵאִוֶּמֶךְ לזכות לכל**

דא תליא אלא בתיובתא [הדבר הזה אינו תלוי אלא בתשובה]. אבל קשה מאד לשוב כי הבעל דבר אורב מאד מאד ומתפשט לארך ולרחב והכל חפצים ליראה את שמך ואף על פי כן רבם רחוקים מאד מדרכי התשובה. והעיקר מחמת שאינם משימים אל לב לשמח במעט הטוב שבהם כי העצבות ומרה שחרה מזקת ביותר מהכל וכמו שכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב שעיקר החרבן וכל הצרות רחמנא לצלן כלם מחמת שלא עבדוהו יתברך בשמחה, וכמובא בכתבי האר"י ז"ל הינו כנ"ל והבן מאד. ועל כן החרח' ה' יתברך לפרשו כדי לרמוז לנו עתה בכל דור ודור רמזי עצות איך להתקרב עתה לה' יתברך מכל מקום שהוא לתקן הקלקולים שעל ידם היה החרבן עד שזוכה לגאולה שלמה בקרוב. ועל כן נקרא הליכה כל הנ"ל כי הוא תקון הרגליו בחינת הליכות עולם שעל ידי זה התקרבות הגאולה בחינת ועמדו רגליו וכו', כי הוא הלוך ודרך נפלא לכל אדם שבעולם וכו'. (לקוטי הלכות – הלכות פריקה וטעינה ד' – אות ל"ה)

שבת בנקתי **אם נחתי תלכו ... (כו, יג)** **ואם לא תשמעו ... (כו, יד)**

זוה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עבר, ויאמר ה' על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה ופרשו שם שלא ברכו בתורה תחלה. והדברים תמוהים כאשר התפלאו על זה כל המפרשים, ובפרט מה שאמרו שם: דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושו עד שפרשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, והוא פלאי מה קול הרעש הזה מי לא ידע כל זה שחרבן בית המקדש היה על שעברו על התורה והלא כל התורה מלאה מזה. כי כבר התרה אותם משה רבנו עליו השלום בעצמו אם בנקתי תלכו וכו' ואם לא תשמעו וכו' וכן במקומות הרבה אין מספר אמר להם שאם יעברו על התורה יאבדו מעל הארץ וכו'. וכן כל הנביאים התרו בהם על זה, ומה זה שעתה נשאל לכלם על מה אבדה הארץ ולא יכלו לפרשו עד שה' יתברך בעצמו פירשו על עזבם את תורתו וכו' והעיקר שלא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחלה שנראה שזה העוון שלא ברכו בתורה תחלה גדול מהכל והוא פלא.

(עצות ותפילות של ל"ג בעומר)

עצות ותפילות

רבי שמעון בן יוחאי. הבטיח שלא תשתכח תורה מישראל על ידו. כמובא בדברי רבותינו, וזכרונם לברכה (שבת קלח:): כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו: **עתידי תורה שתשתכח מישראל**. ואמר רבי שמעון בן יוחאי שלא תשתכח. שנאמר: **כי לא תשכח מפי זרעו**. וכמבואר בזוהר (נשא קכד:): **בהאי חבורא דאיהו ספר הזהר יפקון בה מן גלותא** [על ידי החיבור הזה, שהוא הספר הזהר, יצאו מן הגלות].

ועתה בוא וראה והבן, נפלאות נסתרות של תורתנו הקדושה. כי על כן סמך רבי שמעון בן יוחאי עצמו על זה הפסוק **כי לא תשכח מפי זרעו**. כי באמת בזה הפסוק בעצמו, מרומז ונסתר סוד הזה, שעל ידי זרעו של יוחאי, שהוא רבי שמעון בן יוחאי, על ידו לא תשתכח התורה מישראל. כי סופי תיבות של זה הפסוק: **כי לא תשכח מפי זרעו**, הם אותיות **יוחאי**. וזה שמרומז ומגולה הפסוק: **כי לא תשכח מפי זרעו** - מפי זרעו דייקא; היינו מפי זרעו של זה בעצמו שהוא מרומז ונסתר בזה הפסוק, שהוא התנא יוחאי. כי על ידי זרעו של יוחאי שמרומז בזה הפסוק בסופי תיבות כנ"ל, שהוא רבי שמעון בן יוחאי, על ידו לא תשכח התורה. כי בזוהר דא יפקון מן גלותא כנ"ל.

ודע שסוד רבי שמעון בעצמו, הוא מרומז בפסוק אחר. כי דע כי התנא הקדוש רבי שמעון הוא בחינת (דניאל ד'): **עיר וקדיש מן שמיא נחית** - ראשי תיבות **שמעון** וכו' (מתוך הקדמת הספר קיצור לקוטי מוהר"ן).

... רבי שמעון בן יוחאי עיר וקדיש מן שמיא נחית, בוצינא קדישא, בוצינא עלאה, בוצינא רבא, בוצינא יקירא, אתם הבטחתם לישראל שלא תשתכח התורה מישראל על ידכם, כי בזוהר דא יפקון מן גלותא. ואפילו בתוקף ההסתרה שבתוך הסתרה בעקבות משיחא באחרית הימים האלה, הבטחתם שאף על פי כן לא תשכח התורה מפי זרעו, כמו שכתוב: **ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל אשר עשה, וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו**.

והנה עתה הגיעו הימים אשר אין לנו בהם חפץ, כי ארך עלינו הגלות ומשך עלינו השעבוד, ובכל יום אנו הולכים ודלים, ומטה ידינו מאד **כי אזלת יד ואפס עצור ועוזב**. כי נשארונו כיתומים ואין אב, ואין מי יעמוד בעדנו והנה בתוקף סוף הגלות המר הזה, וכבר התחיל להתנוצץ התנוצצות משיח מימי האלקי האר"י זצ"ל, ועמך בית ישראל משתוקקים ומתגעגעים מאד להשם יתברך, והכל חפצים ליראה את שמך בהשתוקקות נמרץ ונפלא אשר לא הייתה כזאת מימי קדם **הקיצותי ועודי עמך**, באתי עד קץ כל הדורות ועודי עמך עדיין אנו אחוזים בך, ומשתוקקים לעבודתך בכלות הנפש.

אך עיקר הדבר שה' יתברך שאל לחכמים ולנביאים שיבינו היטב זאת ויגידו על מה אבדה הארץ באפן שיגיע לנו טובה מזה שנבין על ידי זה עצות טובות איך לזכות להתחיל לתקן הקלקולים שגרמו לנו חרבן בית המקדש. וזה עיקר חמרות ועמקות השאלה ששאל ה' יתברך לחכמים ולנביאים ולא פירושו כי מה דהוה הוה ומאי נפקא מנה אם נחרב על ידי מה שחורב הלא כבר נחרב. אך עיקר מה שחחר ה' יתברך לשאל לחכמים ולנביאים שיבינו את זאת ויגידו על מה אבדה הארץ הוא שיפירושו הדבר היטב באפן שבין מזה עצות איך לצאת מהקלקולים שגרמו חרבן בית המקדש ועל כן לא יכלו לפרשו כי זה עמק מאד מאד עמק עמק מי ימצאנו. עד שפירושו הקדוש ברוך הוא בעצמו על עזבם את תורתו ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה הינו שאף על פי שכבר עברו על עברות חמורות מאד עבודה זרה וכו' אף על פי כן בפנימיות לבם היה לבם עדין בווער לה' יתברך כי מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שבין ישראל לאביהם שבשמים ונהרות לא ישטפוהו.

ועל כן היו צריכים להתגבר על כל פנים לחטף איזה הלכות ללמד על כל פנים מעט בכל יום. והם עזבו את תורתו לגמרי ולא עוד אלא ולא שמעו בקולי, שמיעה בלבא תליא הינו שעל כל פנים היו מחיבים לשמע ולדבק עצמם בקול ה' הקורא בקול גדול בלב האדם בכל יום ויום ובכל עת שישב האדם אליו. וצריך כל אדם להטות לבו לשמע בקול ה' שעל כל פנים יהיה לו רצונות חזקים וכסופים גדולים לה' יתברך שזה יקר מאד כמו שמבאר במקום אחר. והעיקר ולא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחלה כי בודאי לא נפלו בפעם אחד לנפילות כאלה לעבור על דת לגמרי ולפרק על כמו שהיה אז בעת החרבן, ובודאי בתחילה עסקו בתורה קצת רק שלא ברכו בתורה תחלה דהינו שלא נתנו לבם לשמח בהתורה, ולברך ולהודות ולהלל לה' יתברך בכל עת על החסד הנפלא והנורא הזה שעשה עמנו אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו חמדה גנוזה אשר היא חיינו וכו' וזה כל תקוותנו לנצח. וכמו שמבאר במפרשים שזה עיקר ברכת התורה לשמח בכל עז נבעימת חלקנו וגורלנו ועל כן אמרו רבותינו ז"ל שברכת התורה צריכין לזוהר בה מאד הינו שצריך כל אחד אפילו אם נפל ונתרחק כמו שהוא, אף על פי כן הוא דייקא צריך להיות רגיל בתודה והודאה להודות על מעט דמעט הנקדות טובות שיש בו עדין וכו'. ועל ידי זה יזכה לצאת מכל הצרות ולהתקרב לה' יתברך וכו'.

וזהו ולא הלכו בה כי זהו הלוך ודרך נפלא מאד להתקרב ולהרים עצמו לה' יתברך מכל מיני נפילות וירידות שבעולם עד אין קץ ותכלית. ואם היו הולכים בדרך זה בודאי לא היו נופלים כל כך ולא היו להם צרות כאלה. ועתה כל תקוותנו לשוב לארצנו ולבית מקדשנו הוא על ידי זה כי לית מלתא

בר יואאי נמשח אפיך ...

אבל, אף על פי כן, גם גודל ריחוקנו ממך בעתים הללו הוא גם כן בלי שיעור, כי טבענו בין מצולה ואין מעמד באנו במעמקי מים ושיבולת שטפתנו וראה את עמך ישראל מרודים מאד, אשר אי אפשר לבאר ולספר גודל התגרות הבעל דבר אשר התגרה בנו מאד, עד אשר הפיל אותנו מאד.

והנה אנכי בעניי מי אנכי לספר צרות ישראל, רק אתם לבד ידעתם את כל המעמד ומצב של ישראל באחרית הימים האלה.

אך, באתי לספר ולצעוק עלי ועל נפשי, על עוצם רחוקי מהשם יתברך, ועוצם פגמי ועוונותי הרבים ופשעי העצומים, ועל אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים, כי איני יודע שום דרך איך להחזיר לי הכח דקדושה, ואיך לזכות לתשובה שלימה, ובאיזה דרך אתחיל לעזוב דרכי הרע ומחשבותי המגנות, ואיך ובמה אזכה לתקן קלקולים ופגמים כאלה לא ידעתי נפשי, אנה אני בא, אנה אוליך את חרפתי העצומה, אנה אברח, אנה אטמן מפני בשתי וכלימתי.

ואמר להרים כסוני ולגבועות נפלו עלי, אוי מה היה לי, אוי מה היה לי, על כן אמרתי שעו מני אמרר בבכי, אולי יחוס אולי ירחם, כי אין מעצור לה' להושיע גם אותי בעת הזאת, כי הרבה רוח והצלה לפניו, כמו שכתוב: **הן כל תוכל ולא יבצר ממך מזמה, ומי יאמר לך מה תעשה.** על כן באתי כעני בפתח, רש דל ואביון, נגוע ומעונה, מבולבל ומטורף עני וכואב, לצעוק ולזעוק לפני הדרת קדושתכם.

רבי רבי שמעון בן יוחאי, זכרו זאת ותשימו על לב, שזכינו בדורות הללו לשמוע נפלאות נוראות גדולתכם איך מרומז בתורה שעל ידכם לא תשכח התורה, כי הפסוק שהבאתם ראה ממנו, שהוא כי לא תשכח מפי זרעו הוא סופי תבות יוחאי, ושמכם הקדוש בעצמו מרומז בפסוק עיר וקדיש מין שמיא נחית אשר אתם לבד יודעים סוד דברים האלה, אתם לבד יודעים גדולת ההבטחה שהבטחתם לישראל שהתורה לא תשכח מישראל על ידכם, ואיך משה רבינו עלי השלום נבא על זה בתורתו הקדושה מקודם.

על כן באתי להזכיר, נא רבותי הקדושים, חמלו עלי ואל תסתכלו על כל הרע שעשיתי מעודי עד היום הזה, במחשבה דבור ומעשה, אשר המריתי אמרי אל ועצת עליון נאצתי אל תביטו במעשי הרעים, ואל תעשו עמי כחטאי, ואל אקוץ בעיניכם, על אשר זה כמה אשר מעוררים אותי באלפים ורבבות רמזים והתעוררות, ובכמה מיני עצות נכונות בכל יום ובכל עת, להתקרב להשם יתברך, ואני בעוצם קשיות עורפי קלקלתי ופגמתי בכל זה, ולא הטיתי אוזני ולבי לכל זה, חוסו עלי ואל תשיתו לב לכל זה, ואל יחר אפכם בי חלילה, רק תחשבו מחשבות עוד מעתה לבל אהיה נדחה מהשם יתברך ומכם חלילה.

כי עדיין אין מעצור לה' להושיע גם בעת הזאת כי אין לי שום כח עתה אלא בפי לבד, וגם זה מאתו יתברך אשר לא עזב חסדו ואמתו מעמי, ונתן כח ליעף כמוני, לדבר עתה מעט דברים האלה ועל זה תמכתי יתדותי, שתרחמו עלי ותעשו את אשר אזכה לשוב באמת להשם יתברך (ולבא לארץ ישראל מהרה בשלום, ולדבר כל זה ויותר מזה שם על ציון שלכם הקדוש). והי' הטוב ברחמי ישמע תפלתכם ויעזור ויגן ויושיע אותי ואת כל ישראל למענכם, ויחזירני בתשובה שלימה לפניו מהרה, ויאחזני ולא ירפני, ואל יעזבני ואל יטשני בשום אופן, עד שאזכה לשוב אליו באמת, ולהיות כרצונו הטוב מעתה ועד עולם, ולתקן בחיי את כל אשר פגמתי, בכח וזכות הצדיקים אמתיים, אשר עליהם לבד אני נשען לסדר דברי אלה לפניכם ולפני השם יתברך, בעל הרחמים יודע תעלומות.

הי' יגמור בעדי, הי' חסדך לעולם מעשי ידיך אל תרף, הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך, בי יתירו צדיקים כי תגמל עלי... (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה מ"ז)

סיפור (ספר ימי מוהר"ת חלק ב' - סימנים קלא-קל) ... ובתוך שיחתם, הודיעו לי תכף שבצידון אצל העיר יש קבר זבולון בן יעקב, ושיש אומרים שגם אחיו יששכר נקבר שם והיה לנו מזה נחת גדול, שנוכה להיות על קבר של שבט מישראל ברוך השם אשר הביאני עד הלום עד גבול ארץ ישראל:

ובבקר נכנסתי לצידון והלכנו על קבר זבולון, ויש שם היכל נאה על קברו, ומנורות בשמן זית ויש שם שומר ישמעאל אחד, כי גם הישמעאלים מכבדים זה הקבר מאד ומה נשיב לה' כל תגמלוהי עלינו שזכינו גם להיות על קבר קדוש ונורא כזה, והדלקתי שם שמן זית וחזרנו משם ואחר כך אמרו לנו, שעיר צידון בעצמה עדין אינה ארץ ישראל, רק מקבר זבולון ואילך משם מתחיל גבול ארץ ישראל במה נקדם הי' שזכינו היום יום א' כי

סיון להשתטח על קבר הנורא הנזכר לעיל בארץ ישראל וביום מחר אם ירצה השם אנו מוכנים לילך לצפת תובב"א השם יתברך יביאנו לשם שלום, ונוכה להמשיך עלינו קדשת ארץ ישראל באמת אמן כן יהי רצון: © ושכרנו חמורים לילך ביום שני לצפת, ונתעכבו עד יום שלישי עד ערב ביום שלישי יצאנו מבית הכנסת של צידון, שעמדנו שם בחדר שיש שם בשביל אורחים, ונשארו הנושאים כל החפצים שלנו עד סוף העיר ושם עמדו החמורים שלנו בתוך שארי החמורים של השיירא שהם כמו חמשה-עשר חמורים, וכלם גויים, ובתוכם היה יהודי אחד בעל חמור, וזה היה טובה גדולה לנו ועמדנו בחוף עם החפצים כמה שעות, עד כי פנה יום שלישי, ולא יצאנו מצידון עד אור ליום רביעי כמו שתי שעות בלילה ואז בלילה ישבנו על החמורים, והלכנו כל הלילה, עד ערך שתי שעות על היום ובלילה זאת נכנסתי לגבול ארץ-ישראל בודאי, והיה לנו שמחה גדולה:

חיות (ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך) ... להיות בשמחה תמיד, תמיד להתקרב לרבנו, הוא השמחה, הוא כל חיותנו, כל שמחתנו, הוא הכל, הוא עיקר, כל עיקר תקוננו, אנחנו צריכים תיקון עוד הרבה ורבנו הקדוש הוא מתקן אותנו בתיקונים כאלה, בחכמה כזאת, כאילו לא עשינו שום חטא, נהיה נקיים, החכמה הזו עוד לא ירדה לעולם, למעלה מן העולם, זה העיקר כל תקוותנו, כל חיותנו, אני לא אומר מה שאני מבין, כך קיבלתי וראיתי, כל מה שאתם שומעים ממני עוד לא אפילו טיפה מן הים, גדולתו של השם יתברך אי אפשר להשיג, ככה הצדיקים, בפרט אני ראיתי פלאות כאלה, פלאות מעולם הבא, פלאות כאלה, פלאות, פלאות, רק אני ראיתי.

שמעתי את רבי ישראל (קדונו) מתפלל, מספיק, בכוח כזה שעוד לא היה בעולם, חדש, עוד לא היה בעולם, הוא עושה אותנו חדש, תיקונים כאלה עוד לא היה בעולם, אני לא צריך לשמוע ולקבל, ראיתי רק את רבי ישראל ושמעתי מה ששמעתי, פלאות כאלה שלמעלה מכל הפלאות, עוד לא נתגלה בעולם פלאות כאלה, אין דיבורים לדבר, ואני רק שמעתי וראיתי העבודה של רבי ישראל, לא הייתי צריך כלום... הוא היה לו טיפה מן הים מן השם ית... טיפה מן הים מרבנו, אנחנו חולים כאלה, שאנחנו צריכים להרופא הכי גדול, והרופא הכי גדול הוא רבנו בכל דור ודור, הוא רבנו, הי"לקוטי מוהר"ן" כל דיבור הוא תורה, הוא כל התורה, הוא כל התורה וכל התיקונים שכל אחד צריך, דווקא על ידי מחלוקת זכיתי לידע דיבורים כאלה, דווקא על ידי מחלוקת, אם לא היה מחלוקת, לא הייתי יודע, על ידי המחלוקת נודע לי מה זה רבנו, מה זה ברסלב, מה...

עכשיו אנחנו יותר מכל הדורות שהיו, רבנו הקדוש הוא הבחיר של כל הדורות, אנחנו חולים כאלה, שאנחנו צריכים להרופא הכי גדול ביותר, וזה הוא רבנו, הוא יכול לעזור לנו, אם אנחנו יושבים רק לדבר, צריכים לקבל ולקיים, אני לא האדם שהיה, היום אני זקן וחלש, אני הייתי גיבור, הקולות של התפילה שלי היו מתבטלים כולם, כל המתנגדים, רק לשמוע קולות כאלו מה שזה, זה כל זה כמו טיפה מן הים, מה שגילה רבנו, עוד לא היה, לא יודעים, חדש, כמו שהמוח הכל חדש, אוי...

...יותר מן הכל, הוא התורה, הוא כל החכמה, איך להיות כיהודי, איך להיות, איך לשוב בתשובה ואיך לתקן, הכל הוא לומד אותנו, לימודים כאלה שעדיין לא נתגלו, חכמות כאלה עדיין לא נתגלה בעולם, איך לתקן אותנו? רק הוא בעצמו, רק הוא יכול...

חכמה (ספר אפי הנחל ב' - מכתב נ"ג) מחמד עיני, אשריך שזכית להשריש בלב ישראל שורש ראש מִבְּחַר האמת, הפלא הנורא העליון על כל פלאות הבורא, נחל נובע מקור חכמה.

כל מה שמתרחקים מקדשת קיום התורה ביותר - צריכים עצות עמקות וגדולות ביותר של הנחל נובע כדי שישבו ממקומות מְגִינים כאלה, וכשזוכין לזה מעלתם יקרה ושגבה מאד אצל הי' יתברך יותר מצדיקים גמורים. שים לבך היטב לכל דבור ודבור מדברינו. מלך המשיח ימשיך ויגלה בכל העולם הדעת של הצדיק האמת בהתגלות נפלא ובשכל נפלא ואמת בתכלית השלמות כזה, שעל-ידי זה ילכו כלם בדרכי התשובה וישבו לה' יתברך אפילו הרחוקים ביותר, וכל המינים וכופרים יחזרו לה' יתברך וילכו בתורתו, אמן ואמן.

באת היל